Γιὰ τὸ πρῶτο γέλασα· γιὰ τὸ δεύτερο καταχάρηκα.

— Καλά, τοῦ ἀποκρίθηκα, ἂς μὴν εἶσαι μελετημένος· δὲν πειράζει· μέσα σὲ τόσους καὶ τόσους φωστῆρες τῆς κριτικῆς ποὺ μᾶς περιτριγυρίζουν, ἂς ὑπάρχει κ' ἕνας ἀμελέτητος σὰν καὶ σένα. Μᾶς χρειάζεται κ' ἕνας τέτιος καὶ καλωσόρισες. Γιὰ τὴ *σκληράδα* σου μὴν κακοκαρδίζεις. *Γενῆτε σκληροί*, φωνάζει κι ὁ Νίτσε, καὶ οἱ κριτικοί μας—ἀλλοίμονο! —εἶναι τόσο *μαλακοὶ* καὶ γι' αὐτὸ ὡς τώρα μᾶς φορτώσανε στὴ ράχη μας τόσα καὶ τόσα φιλολογικὰ *μαλάκια*. Σκληροὶ κριτικοὶ μᾶς χρειάζουνται γιὰ νὰ μᾶς περάσουν ὅλους ἐν στόματι μαχαίρας καὶ γίνε σὺ ὁ πρῶτος *Τουρκοκριτικός*.

Γι'αὐτὸ κ'οἱ κριτικές του,οἱ σκληρές,οἱ ἀλύγιστες, οἱ ἀπότομες,ξαφνιάζουν·μὰ δὲν πειράζει·σιγὰ σιγὰ θὰν τὶς συνειθίσουμε. Εἴμαστε, βλέπετε, σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα σὰν τὰ μικρὰ παιδιά· μᾶς κακοσυνειθίσανε μὲ τὰ ζαχαρωτὰ καὶ τὸ κινῖνο δὲν τὸ παίρνουμε. Μὲ τὸ κριτικὸ κινῖνο ὅμως κόβουνται οἱ φιλολογικὲς θέρμες κι ὄχι μὲ τὶς καραμέλλες.

*

Ἀρκετὴ ὥρα, θαρρῶ, μίλησα χωρὶς νὰν τὰ καταφέρω νὰ δείξω καλὰ καλὰ τί εἶναι ὁ Ἕρμονας. Αὐτὸ πιὰ ζητῆστε το ἀπὸ τὰ βιβλία του κι ὄχι ἀπὸ μένα. Εἶναι τόσο φλύαρα, ὥστε ἀμέσως θὰ σᾶς τὸ φανερώσουν τὸ μυστικό.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΗΤΟΙ

Δημοστένης + Ἀριστοτέλης + Ἡσύχιος.

«Ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁ»ποῖον *ὑποβάλλω* δὲν ἀντίκειται πρὸς τὰς διατάξεις »τοῦ Συντάγματος, διότι ἐὰν (!)εἶχον ἐναντίαν ἰδέαν, »μὲ ὅλην τὴν πεποίθησιν *τὴν ὁποίαν* ἔχω ὅτι τὸ »συμφέρον τοῦ στρατοῦ *ἐπιβάλλει ἵνα* ληφθῇ μέτρον »τι, δὲν ἤθελον *ὑποβάλει* τὸ νομοσχέδιον τὸ *ὁποῖον* ἡ »Κυβέρνησις θέλει *ὑποβάλει* εἰς τὴν κρίσιν τῆς Βου»λῆς. Οὐδείς, κύριοι, δύναται ἵνα ὑποστηρίζῃ ὅτι τὸ »συμφέρον τοῦ στρατοῦ δὲν *ἐπιβάλλει ἵνα* παύσῃ τὸ »κακὸν τὸ *ὁποῖον* γίνεται σήμερον».

Ὁ παράγραφος ἀφτὸς μᾶς θυμίζει ἕναν ἄλλον ἀπὸ μιὰ παλιὰ κωμωδία.

«Μοῦ ἠκολούθησεν ἓν ἀκολούθημα τὸ ὁποῖον εἰς »ὅλα τὰ ἀκολουθήματα τὰ ὁποῖα δύνανται ἵνα ἀ»κολουθήσουν οὐδέποτε ἠκολούθησε τὸ ἀκολούθημα »τὸ ὁποῖον ἠκολούθησεν».

Μὰ στὸν παράγραφό του ὄχι μοναχὰ φαίνεται Δημοστένης ὡς πρὸς τὴ Ρητορικὴ ὁ κ. Θεοτόκης, παρὰ καὶ Ἀριστοτέλης ὡς πρὸς τὴ Λογική, ἀφοῦ ἡ πεποίθησή του πὼς δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικὰ τὰ νομοσχέδιά του στηρίζεται στὸ πὼς δὲν ἔχει ἀντίθετη γνώμη. C'est son opinion, ποὺ λὲν οἱ Γάλλοι, et il la partage.

Μὰ καὶ Ἡσύχιος μπορεῖ νὰ κηρυχτεῖ ὁ κ. Πρόεδρος ὡς πρὸς τὸ Λεξικό του. Ἀκοῦστε (σοβαρά). «Οὐδεὶς δύναται νὰ (ἢ ἵνα;) ἀρνηθῇ ὅτι σύστημα »τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει εἰς ἀξιωματικοὺς ἵνα μὴ ὑπη»ρετοῦν ἐν τῷ στρατῷ [ὅλα τάχει ἡ Ζαφιρίτσα, »μόνε ἡ δοτικὴ τῆς λείπει] εἶνε ὀρθόν». *Στραβὸν* ἤθελε νὰ πεῖ ὁ κ. Πρόεδρος, μὰ προτίμησε φαίνεται ἵνα μιλήσει ἀνάποδα, παρὰ ἵνα μιλήσει μαλλιαρά.

Ὁ ἀκόλουθος παράγραφος πάλι κλεῖ μέσα του ὅλες τὶς Χάρες μὲ τὸ Μουσηγέτη τους μαζί.

«Ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ [γιατὶ ὄχι ἵνα;] ἀμφι»σβητήσῃ ὅτι ἐνόσῳ ὑπάρχει τὸ δικαίωμα τοῦ θέτειν »ὑποψηφιότητα, ὑπάρχει ἐπίσης καὶ τὸ δικαίωμα »τοῦ ἐκλέγειν τοποθετήσεις, διότι ὅταν ὁ ἀξιωμα»τικὸς μὴ ὢν εὐχαριστημένος ἐκ τοποθετήσεως ἡ »ὁποία ἐγένετο ὠφελεῖται κενῆς θέσεως καὶ θέτει »ὑποψηφιότητα ἡ ὁποία τῷ δίδει τὸ δικαίωμα ἵνα »ἐπὶ τέσσαρα ἔτη μὴ ὑπηρετήσει ἐν τῇ θέσει ὅπου »ὡρίσθη».

Ἄμ ἡ ἀπόδοση; Μὰ γιὰ τὴν ἀπόδοση, βλέπετε, δὲν περίσσεβε ἀνασασμός.

Ξενισμοὺς πιὰ καὶ τέτιες παρανυχίδες δὲ σᾶς δίνω. Τὰ μισὰ ἀπάνου κάτου λόγια τοῦ κ. Πρόεδρου εἶναι ξενισμοί. Ἕνα ὅμως «τί πράττεται» ἀντὶς «τί γίνεται» (cosa si fa) δὲν πλερώνεται μήτε μὲ χρυσάφι κι' ἂς μένει πάντα γνωστό.

Τώρα ἂς βάλουμε καὶ τὸν κολοφῶνα ὡς εἶδος ρητορικὸ στεφάνι ἢ κοῦκο.

«Τίς εἶναι ὁ κύριος τῆς ἐκλογῆς *τῆς θέσεως τῆς* »*τοποθετήσεως;*»

Ὅταν καταλάβουμε, κ. Παρτσινέβολε, τί θέλεις νὰ πεῖς, ἴσως ἀπαντήσουμε στὸ ρώτημά σου καὶ σοῦ λύσουμε τὴν ἀπορία.

Ὦ ἀθάνατη καθαρέβουσα, τί δύναμη ποὺ τὴν ἔχεις νὰ κολοκυθίζεις τὰ κεφάλια!

Ἀφτὴ ὡς τόσο εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς Βουλῆς ποὺ τόσο ἐκθειάζει στοὺς ξένους ὁ κ. Χαντζιδάκις καὶ τὴν κηρύχνει ἐθνικιά! Ἂς τὴ σημειώσει ὁ κ. Κρούμπαχος. Εἶναι ὅμως ἴσως φυσικὸ τοῦ κ. Χαντζιδάκεως νὰν τοῦ ἀρέσει ἀληθινά, ἀφοῦ χειρότερη ἀπὸ τὴ δική του βέβαια δὲν εἶναι.

ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Υ. Γ. Καὶ πότε, φίλε Νουμᾶ, μὲ τὸ καλὸ ἀρχίζει τὸ Βαρβαροπάζαρο; Γιατί, καθὼς βλέπεις, ἔχουμε ὑλικὸ μὲ τὸ τσουβάλι.

Maurice Maeterlinck

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Κι ἂν γυρνοῦσε καμιὰ μέρα,
Νὰ τοῦ πῶ τί πρέπει;
—Πές του πὼς τὸν καρτεροῦσα
Ὡς ποῦ νὰ πεθάνω...

Κι ἂν ἀκόμα μὲ ρωτάῃ
Μὴ γνωρίζοντάς με ;
—Μίλα του σὰν ἀδερφή του·
Ἴσως ὑποφέρνει...

Κι ἂν ρωτάῃ ποῦ εἶσαι, τί πρέπει
Νὰπαντήσω;—Δός του
Τὸ χρυσό μου δαχτυλίδι
Δίχως νὰ μιλήσῃς.

Κι ἂν γυρεύῃ νὰ μάθῃ ἔρμη
Γιατὶ ἡ κάμαρη εἶναι;
—Δεῖξ' του τὴν ἀνοιχτὴ θύρα,
Τὴ σβησμένη λάμπα.

Κι ἂν μὲ ρωτήσῃ τότες
Γιὰ τὴν ὕστερνὴ ὥρα;
— Ἀπὸ φόβο μήπως κλάψῃ
Πῶς γελοῦσα, πές του.

Μετάφραση ΤΙΜΩΝΑ

Ἡ εἴσοδό μου ἔφερε, φαίνεται, στενοχώρια στοὺς μουστερῆδες τοῦ Νικόλα, μὰ σὰν εἴδανε τὸ νοικοκύρη νὰ μὲ καλημερίσῃ, συχάσανε.

Κάθησα σὲ μιὰ γωνιά,πλάϊ μ' ἕνα μουστερῆ κουρελιάρη.

— Λοιπόν! φωνάζει ξαφνικὰ ὁ Ὀμπαλντόνης. Κι' ἀφοῦ ἄδειασε μονοροῦφι τὸ ποτῆρί του μὲ τὸ ρακὶ ξακολούθησε νὰ λέῃ ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀναφώνηση αὐτὴ παράξενα λόγια.— Γιατὶ δὲν ἀρχίζουμε; Τί λές;Γιάκα;

— Ν' ἀρχῆστε, κάνει ὁ Νικόλας.

— Θ' ἀρχίσουμε, κάνει ὁ ἀργολάβος κ' ἐχαμογέλασε μὲ πεποίθηση.

— Μὰ βέβαια, λέει ὁ Γιάκας, πρέπει ν' ἀρχίσουμε τώρα κιόλας.

— Ἐλᾶτε, μωρ' παιδιά, κάνει ὁ Μοργκὰτς μιλῶντας μὲ τὸ λάρυγγα, θ' ἀρχινήσουμε ἢ ὄχι;

Μὰ ἀντὶς ν' ἀρχινήσουνε οἱ τραγουδιστάδες πέσανε σὲ σιωπή· ὁ ἀργολάβος μάλιστα οὔτε σάλεψε ἀπὸ τὴ θέση του.

— Εἶναι ὥρα ν' ἀρχῆστε, φώναξε ὁ Ντίκης ὁ Ἀφέντης.

Ὁ Γιάκας ἀνασκίρτησε.

Ὁ ἀργολάβος σηκώθηκε, ἔβηξε κ' ἐπῆρε μιὰ πόζα.

— Καὶ ποιὸς θὰ τραγουδήσῃ πρῶτος; ρώτησε μ' ἀλλοιώτικη λιγάκι φωνὴ τὸ Ντίκη Ἀφέντη, ποῦ στέκουνταν ἀκίνητος πάντα στὸ μέσο τῆς κάμαρας.

— Ἐσύ, μωρ' ἀργολάβε, ἐσὺ ἀδερφάκι, φωνάζανε ὅλοι.

Σηκώθηκε, ἀνασήκωσε τὶς πλάτες, κοιτῶντας τὸ ταβάνι σὰν ἐμπνευσμένος καὶ σώπασε.

— Νὰ βάλουμε κλῆρο, λέει ὁ Ἀφέντης.

Καὶ τὸ κατοσταράκι στὸ τραπέζι.

Ὁ Νικόλας ἔσκυψε, πῆρε μιὰ κανάτα ποῦ εἶτανε καταγῆς καὶ τὴν ἀπίθωσε στὸ τραπέζι.

Ὁ Ντίκης ὁ Ἀφέντης σήκωσε τὰ μά·ια του πρὸς τὸ Γιάκα καὶ λέει:

— Τί κάνουμε;

Ἐτοῦτος ἔψαξε στὶς τσέπες του, ἔβγαλ' ἕνα καπίκι καὶ τὸ σημάδεψε.

Ὁ ἀργολάβος πῆρε μέσα ἀπὸ τὸ καφετάνι του ἕνα ὡραῖο πέτσινο πορτοφόλι κ' ἔβγαλ' ἀπὸ μέσα ἕνα ὁλοκαίνουργο. Ἔρριξαν τὶς δυὸ μονέδες στὴν παλιὰ σκούφια τοῦ Γιάκα.

Ὁ Μοργκὰτς ἔχωσε τὸ χέρι του μέσα στὴ σκούφια καὶ τράβηξε τὸ καπίκι τοῦ ἀργολάβου· τὸ κοινὸ ἀνάπνεψε. Θ' ἀρχίζανε τέλοσπάντων.

— Καὶ τί νὰ τραγουδήσω; ρώτησε ὁ ἀργολάβος.

— Μωρ' ὅ,τι θέλεις, καημένε,τ' ἀποκριθήκανε, κ' ἐμεῖς, ἔννοια σου, θὰ κρίνουμε σὰ χριστιανοί.

— Σταθῆτε μιὰ στιγμὴ νὰ βήξω λιγάκι γιὰ νὰ καθαρίσ' ἡ φωνή μου.

— Μὰ ἔλα, ἔλα, φώναξε τὸ κοινό, κάμε γρήγορα !

Ὁ ὑπομονετικὸς ἀργολάβος ὡστόσο κοίταξε τὸν οὐρανό, στέναξε, σήκωσε τὶς πλάτες του καὶ προχώρεσε λίγα πατήματα.

Πριχοῦ ἱστορήσουμε τὸν ἀγῶνα τῶν τραγουδιστάδων θἄτανε καλὸ νὰ γνωρίσετε τὸ χαραχτῆρα καὶ τὴν ποιότη καθενοῦ ἀπὸ τοῦτα τὰ πρόσωπα.

Ὁ Ὀμπαλντόνης,ποῦχε ἀληθινὸ ὄνομα Ἐβγκράφ Ἰβανόφ, κράζουνταν ἔτσι ἀπὸ τοὺς χωριάτες γιατ' εἶχ' ἐξωτερικὸ τιποτένιο, μὰ ταραγμένο πάντα. Εἴτανε μιὰ λέρα, ἕνας ντβορόβης διωγμένος ἀπὸ τὸν ἀφεντικό του καὶ ποῦ δίχως πεντάρα στὴν τσέπη, κάθουνταν τσιμποῦρι στὴν πλάτη τ' ἀλλουνοῦ γιὰ νὰ ξεφαντώνῃ. Εἶχε κάτι φίλους τάχατες, ποῦ τοῦ δίνανε τσαΐ καὶ ρακί, μὰ αὐτὲς εἴτανε ψευτιές. Ἡ συντροφιά του δὲν εἴτανε καθόλου εὐχάριστη κ' ἤθελε νὰν τοῦ κάνουνε καὶ δῶρα! Εἴτανε μάλιστα πολὺ βαρετὸς μὲ τὴν ἀτέλιωτη φλυαρία του, τὴν ἀδιακρισία του, παίρνοντας μὲ τὸ παραμικρὸ θάρρος, καὶ τὸ σπασμωδικό του γέλιο. Δὲν ἤξερε οὔτε νὰ τραγουδήσῃ, οὔτε νὰ χορέψῃ, ποτὲ ἔξυπνος λόγος